

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezentul proiect de lege își propune să răspundă necesității de protejare a victimelor violenței în familie precum și de prevenire, combatere și sancționare a faptelor de violență în familie. Propunerea pleacă de la recunoașterea faptului că victimele acestui tip de violență se află într-o relație de inferioritate față de agresori și trebuie protejate cu precădere prin legislația română.

Prin prezentarea acestui proiect spre dezbatere publică și parlamentară, se încearcă conștientizarea gradului ridicat de violență în familie din societatea românească și impunerea de măsuri cu caracter administrativ, civil și penal pentru prevenirea și combaterea fenomenului de violență în familie, fenomen supus unei analize atente și îndelungate din partea organismelor internaționale și europene.

Proiectul cuprinde principii și dispoziții care rezultă din obiectivele strategice din Platforma de Acțiune adoptată în cadrul Conferinței Națiunilor Unite pentru Femei de la Beijing în 1995, din Recomandarea Adunării Parlamentare a Consiliului Europei Nr. 1450 din 2000 despre Violența împotriva Femeii, Recomandările Consiliului Europei Nr. 4 din 1985 cu privire la violența în familie, Nr. 11 din 1985 cu privire la poziția victimei în cadrul dreptului și procesului penal, Nr. 1 din 1998 cu privire la medierea în familie și Nr. 19 din 1999 cu privire la medierea în probleme penale, documentele de lucru și opinia Comitetului de Inițiativă pentru Egalitate între Bărbați și Femei a Consiliului Europei (CDEG) referitoare la Rezoluția Nr. 1450 (2000) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei aprobată și inclusă în Decizia de răspuns a Consiliului de Miniștri al Consiliului Europei pe data de 29 noiembrie 2000 care pregătește adoptarea unei Rezoluții a Consiliului Europei cu privire la protejarea femeilor și tinerelor fete împotriva violenței, vizând asigurarea unei protecții sporite a acestora prin introducerea de către statele membre a unor măsuri de restricționare a accesului agresorului în locuința familiei și de stabilire a răspunderii penale a acestuia. De asemenea, prezentul proiect de lege se întemeiază pe reglementări specifice legislației unor țări cu tradiție democratică cum sunt Statele Unite ale Americii, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Canada, Germania și Franța, precum și pe recomandările experților Consiliului Europei.

Actualul proiect urmărește reglementarea măsurilor și recomandărilor prezentate în documentele amintite și reclamate de organisme internaționale și de asociațiile neguvernamentale active în domeniul cercetării, prevenirii și combaterii fenomenului de violență în familie.

Proiectul cuprinde aspecte referitoare la:

- definirea termenului de victimă a violenței în familie și extinderea noțiunii de membru de familie la persoanele care locuiesc și gospodăresc împreună și care nu sunt legate prin relații de căsătorie sau de rudenie (de exemplu, concubinii), deoarece și acele persoane intră în categoria de victime ale acestui tip de violență;
- necesitatea desemnării anumitor persoane care să instrumenteze aceste cazuri de violență în familie și introducerea de programe specifice de pregătire și perfecționare continuă a acestora;

- folosirea ca mijloc de probă în procesele cu privire la violența în familie a raportului psihologic și a anchetei sociale pentru a cuprinde întregul tablou social și psihologic al conflictului în familie;
- îndrumarea către serviciile de mediere în scopul protejării victimelor și al degrevării instanțelor judecătorești de un volum de muncă suplimentar;
- stabilirea de standarde profesionale înalte, în acord cu legislația europeană și internațională, cu privire la procedurile de mediere în asemenea conflicte;
- desemnarea și specializarea unui lucrător al Poliției care să constituie punctul central de sprijin, intervenție și suport pentru victimele violenței în familie, în acord cu legislația statelor membre ale Uniunii Europene, definind atribuțiile specifice ale acestei persoane;
- introducerea de servicii telefonice de preluare, consiliere și referire de apeluri care sesizează cazuri de violență în familie;
- înființarea Comisiei de Prevenire și Combateră a Violenței în Familie la nivelul colectivităților locale care să contribuie la dezvoltarea colectivităților respective pe principiul responsabilizării locale în prevenirea și combaterea faptelor de violență în familie prin inițiative de colaborare și lucru împreună;
- introducerea unei măsuri de îndepărtare a agresorului din locuința familială pentru a proteja familia de acțiunile violente ale acestuia și stabilirea unui regim juridic distinct pentru această măsură;
- garantarea tuturor drepturilor procedurale individuale pentru persoana față de care s-a luat această măsură, în acord cu prevederile procedurale interne, cu dispozițiile constituționale și cu documentele internaționale la care România este parte, în scopul prevenirii oricărei forme de abuz în aplicarea acestei măsuri;
- sancționarea nerespectării măsurii în acord cu principiile respectării legii și statului de drept;
- stabilirea de măsuri de prevenire și sancționare a anumitor fapte penale de natură a aduce atingere relațiilor sociale de familie, în sensul expus de prezentul proiect de lege;

Adoptarea acestui proiect de lege de către PARLAMENTUL ROMÂNIEI reprezintă nu numai atașamentul societății românești la valorile europene și internaționale în domeniul protejării victimelor supuse abuzurilor și violențelor în familie, ci răspunde deasemenea unei necesități obiective pe plan național de prevenire, combatere și sancționare a faptelor de natură să aducă atingere relațiilor sociale de familie pe care se întemeiază viitorul oricărei societăți umane.

Intrarea în vigoare a textelor din acest proiect de lege este motivată, pe lângă considerentele menționate anterior, de procesul avansat de reformă legislativă pentru realizarea unuia dintre obiectivele principale ale integrării României în Uniunea Europeană, respectiv standardizarea legislației naționale în acord cu valorile și normele europene.

Față de cele arătate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 74 alin. (3) din Constituția României.